

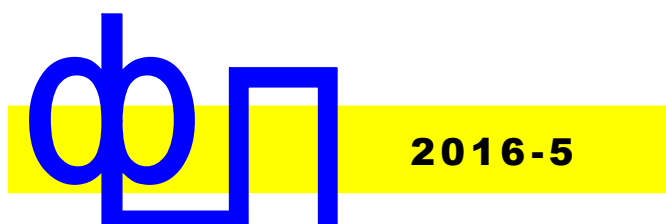
форум Права

Н а у к о в и й ж у р н а л

2016. -№ 5.

Електронне наукове фахове видання

Виходить: *5 разів на рік*
Засновано: *2005 рік*
Засновник: *Харківський національний університет внутрішніх справ*
Видавець: *Харківський національний університет внутрішніх справ*

Рекомендовано Вченою радою Харківського національного університету внутрішніх справ до публікації та до поширення через мережу Інтернет, протокол № 12 від 29.11.2016 р.
Підписано до публікації та до поширення через мережу Інтернет 29.11.2016 р.

УДК 34+35

Редакційна колегія

Головний редактор
Відповідальний секретар

Музичук О.М.	д-р юрид. наук, проф.
Зозуля І.В.	д-р юрид. наук, проф.
Головко О.М.	д-р юрид. наук, проф.
Комзюк А.Т.	д-р юрид. наук, проф.
Литвинов О.М.	д-р юрид. наук, проф.
Мічурін Є.О.	д-р юрид. наук, проф.
Слінько С.В.	д-р юрид. наук, проф.
Старілов Ю.М.	д-р юрид. наук, проф. (Російська Федерація)

Тематика згідно з галуззю науки **“12.00.00 – Юридичні науки”** відповідно до чинного переліку галузей наук

Розглядаються концептуально-методологічні засади, теорія і практика права та державного управління

Відп. за випуск: д-р юрид. наук, проф.

О.М. Музичук

Технічний редактор: д-р юрид. наук, проф.

І.В. Зозуля

Коректор:

О.І. Довгань

Комп'ютерна верстка та оформлення:

А.О. Зозуля

Мінімальні системні вимоги: операційна система MS Windows 98/2000/XP/2003, браузер MS Internet Explorer версії 5 та вище, Adobe Acrobat (Adobe Reader).

Адреса редколегії журналу

61080, м. Харків, пр. Л. Ландау, 27. Харківський національний університет внутрішніх справ. Редакція наукового журналу «Форум права»

Тел. +38-050-30-39-118

E-mail:

Journals@meta.ua

Веб-сайт журналу:

forumprava.pp.ua

Режим доступу до публікацій журналу:

http://nbuv.gov.ua/j-tit/FP_index.htm

Відповідає наказу Міністерства освіти і науки України, Національної академії наук України, Вищої атестаційної комісії України «Про затвердження Положення про електронні наукові фахові видання» від 30.09.2004 р., № 768/431/547.

Внесений до Переліку наукових фахових видань постановою президії ВАК України від 18.01.2007 р., № 3-05/1 (Бюлетень ВАК України. – 2007. – № 2. – С. 5).

Включено (перереєстровано) до Переліку наукових фахових видань України наказом Міністерства освіти і науки України від 04.07.2013 р., № 893 (Додаток 6).

Включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus International (http://journals.indexcopernicus.com/+_p5061_3.html), індексується з 2012 року.

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

Включено до міжнародної наукометричної бази Scientific Indexing Services (SIS) (<http://sindexs.org/JournalList.aspx?ID=1468>), індексується з 2014 року.

 Scientific Indexing Services

Включено до міжнародної наукометричної бази InfoBase Index, (Si No 2601, <http://www.infobaseindex.com/journal-accepted.php>), індексується з 2016 року

 INFOBASE INDEX

Індексується пошуковою системою [Google Scholar](https://scholar.google.com)

 Google
Академія

ЗМІСТ

<i>Белік Л.С.</i> Деякі аспекти планування оперативних комбінацій при документуванні злочинів, пов'язаних із одержанням неправомірної вигоди	5
<i>Віхров С.О., Счастливцева Р.В.</i> Щодо необхідності приведення зобов'язань із здійснення діяльності інституційних інвесторів в Україні до законодавства Європейського Союзу	11
<i>Глуховеря В.А.</i> Національна поліція: стан та проблеми реформування.....	20
<i>Гончар Л.Я.</i> Правові засади організації діяльності адміністративних судів.....	24
<i>Гримич М.К.</i> Щодо системи джерел адміністративного процесуального права України.....	30
<i>Дякуновський О.Є.</i> Загальні засади правового регулювання підприємництва в республіці Польща	35
<i>Зайцев Д.В., Шевчук В.А.</i> Деякі погляди та правові аспекти розвитку тактики за досвідом локальних війн і збройних конфліктів сучасності.....	41
<i>Льков В.В.</i> Методологія дослідження джерел права в адміністративному судочинстві	48
<i>Карпенко М.О.</i> Рішення слідчого судді у кримінальному провадженні: окремі аспекти	53
<i>Кобзєва Т.А.</i> Мета та принципи фінансової системи України.....	58
<i>Ковтун В.І.</i> Соціальні параметри іспанської конституції	63
<i>Колесник Г.Р.</i> Прокурорський нагляд у досудовому розслідуванні за КПК України 2012 року: функціональна характеристика, повноваження, форми реалізації	68
<i>Копайгора І.Д., Копайгора І.І.</i> Щодо виникнення і розвитку вчень про трудові правовідносини: історія та сучасність. Частина 2	73
<i>Костюченко О.Є., Коротич Т.М.</i> Правові засоби реалізації соціального призначення трудового права.....	83
<i>Крицька І.О.</i> Окремі аспекти реалізації засади змагальності під час формування речових доказів у кримінальному провадженні	89
<i>Кронівець Т.М.</i> Використання інформаційно-комунікаційних технологій у діяльності вищих навчальних закладів України: стан правового регулювання.....	96
<i>Кулькіна Я.С.</i> Порівняльна характеристика військових злочинів в Україні та зарубіжних країнах (на прикладі ст.414 КК України).....	103
<i>Кучинський Ю.Д.</i> Проблеми адміністративно-правового регулювання режиму військового майна в Україні.....	110
<i>Лемішко Ю.Ю.</i> Співвідношення обставин, які обтяжують покарання із кваліфікуючими ознаками.....	115
<i>Лехкодух І.О.</i> Щодо правового статусу господарських товариств з одним учасником	123
<i>Логвиненко М.І., Титарев В.І.</i> Компаративний аналіз повноважень парламентів європейських країн та Верховної Ради України в сфері управління фінансовою системою.....	130
<i>Онопрієнко С.Г.</i> Класифікація елементів інформаційної культури	135
<i>Пампура М.В.</i> Правосвідомість у суспільстві, що трансформується: функціональний аспект	139

<i>Повзик Є.В.</i> Актуальні питання розгляду судом угоди про визнання винуватості.....	144
<i>Полянська В.С.</i> Витоки і розвиток транснаціональної організованої злочинності у сфері економіки в Україні.....	151
<i>Предместніков О.Г.</i> Адміністративно-правове регулювання організаційної структури Міністерства юстиції України	157
<i>Процишен М.В.</i> Права про телекомунікації в Україні: методологічні засади розуміння	168
<i>Сіваш О.М.</i> Односторонні акти держав в сучасному міжнародному праві	174
<i>Соловей Н.С.</i> Суб'єкти права комунальної власності в Україні.....	180
<i>Спірідонов М.О.</i> Відповідальність за порушення права на захист за кримінальним законодавством зарубіжних держав	185
<i>Супрун Т.С.</i> Поняття предмета доказування у цивільному судочинстві.....	190
<i>Щербаковський М.Г.</i> Предмет судової експертизи	199

Форум права Форум права Форум права Форум права Форум права

УДК 347.72

І.О. ЛЕХКОДУХ,

Донецький національний університет імені Василя Стуса (м. Вінниця)

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-0899-9096>

ЩОДО ПРАВОВОГО СТАТУСУ ГОСПОДАРСЬКИХ ТОВАРИСТВ З ОДНИМ УЧАСНИКОМ

Ключові слова: господарське товариство з одним учасником, заснування, обмеження, заборона, статут товариства, установчі документи, вихід єдиного учасника зі складу товариства

Господарське товариство з одним учасником – нове явище для нашої правової системи. Його поява зумовлена державною політикою, розвитком ринкових відносин та потребами сучасного суспільства. Ця форма існування юридичної особи досить приваблива для іноземних інвесторів, які планують освоїти український ринок. Удосконалення його правового статусу сприятиме активному економічному розвитку нашої держави.

На практиці кількість господарських товариств з одним учасником стрімко збільшується, у зв'язку з цим зростає необхідність вирішення реальних проблем, з якими стикаються їх засновники (учасники). Наявність таких проблем підтверджує судова практика.

На законодавчому рівні відносини у сфері господарювання товариств з одним учасником регулюються Цивільним, Господарським, Податковим кодексами, Кодексом законів про працю та іншими. Наразі у Кодексах відсутні положення, безпосередньо спрямовані на регулювання діяльності таких товариств, проте певна частина їх норм складає законодавчу основу статусу господарських товариств з одним учасником. Серед загальних законів можна назвати Закони України «Про господарські товариства», «Про акціонерні товариства», «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань» та інші. Сьогодні з'ясувати пов-

ний перелік нормативно-правових актів, які складають законодавчу основу статусу господарського товариства з одним учасником, можна виключно шляхом розгляду такої основи щодо окремих видів господарських товариств, які можуть існувати у складі одного учасника.

Оскільки запровадження господарського товариства з одним учасником є новелою для нашої країни, з'явилася низка актуальних проблем які потребують глибокого вивчення та вирішення на законодавчому рівні. В юридичній науці проблемні питання законодавства пов'язані з запровадженням та особливостями функціонування в Україні таких суб'єктів господарювання привернули увагу О.М. Вінник [1], В.І. Борисова [2], І.В. Спасибо-Фатеева [3], Н.М. Гончарова [4], Ю.Ю. Акіменко [5], Т.В. Блащук [6], А. Гук [7], Ю.М. Крупка, В.В. Міщук [8] та інші автори, але в цілому ця тема залишається малодослідженою. Тому метою статті є обґрунтування напрямів удосконалення законодавства в сфері господарювання щодо регулювання правовідносин, що виникають у процесі створення, функціонування та припинення господарського товариства з одним учасником.

Господарські товариства традиційно прийнято вважати організаціями корпоративного типу, що створюються і діють у складі декількох осіб та мають відокремлене майно, поділене на частки (акції) відповідно до кількості засновників (учасників). Керування діяльністю таких товариств зазвичай здійснюється за допомогою спеціальних органів або безпосередньо учасниками товариства. Але останнім часом у світовій практиці можна простежити тенденцію надання права на заснування товариства однією особою або діяльність товариства у складі одного учасника.

Поява такої форми юридичної особи в законодавстві країн з розвинутою економікою пояснюється науковцями як потреба в концентрації капіталу та обмеженні фінансових ризиків. Коли достатньо великий капітал зосереджується у окремої фізичної особи, зникає потреба об'єднувати капітал з іншою особою,

оскільки потім власник цього капіталу буде вимушений шукати шляхи отримання домінуючого становища. Більш того, зазвичай, така особа бажає й обмежити свій підприємницький ризик, щоб у випадку понесення великих збитків не втратити все своє майно. Таке становище сприяло пошуку шляхів, які би, на думку О.О. Флейшиц, дозволили фізичній особі одночасно вести декілька видів юридично відособленого життя [9, с.25].

Вирішити це складне завдання допоміг інститут юридичної особи, який згенерував нову форму у вигляді господарського товариства з одним учасником. У Німеччині ця форма юридичної особи отримала назву «Einmanngesellschaft», у Франції – «lasocieteunipersonelle», в англійській правовій системі – «one man company» [1, с.148], в Україні – «товариство з одним учасником».

У праві Європейського Союзу існування такої форма юридичної особи були визнано ще у Другій Директиві № 77/91/ЄЕС Ради Європейських Співтовариств, прийнятій 13.12.1976 року [10]. У ч.1 ст.5 цієї Директиви передбачено, що якщо законодавством держави-члена для створення товариства вимагається більше, ніж один учасник, той факт, що усі акції належать одній особі, або, той факт, що після реєстрації товариства кількість учасників зменшилася до кількості меншої, передбаченої законом, не повинен призводити до автоматичного розпуску товариства. Можна зробити висновок, що на цьому етапі було офіційно визнано непрямий спосіб утворення товариств з одним учасником.

Дванадцята Директива № 89/667/ЄЕС Ради Європейських Співтовариств, прийнята 21.12.1989 р., містить більш конкретизовані положення щодо таких товариств. Вона передбачає для країн-членів визнання вже і прямого шляху виникнення господарських товариств з одним учасником: «підприємство може мати єдиного учасника при створенні, а також коли його акції стали належати одному акціонеру (підприємство з єдиним учасником)» [11].

Директива – юридично обов'язковий акт, прийнятий компетентним органом ЄС, який є

обов'язковим для кожної держави-члена ЄС [12]. Україна, як проєвропейська країна, імплементувала у вітчизняне законодавство норми, що відповідають зазначеним міжнародним актам.

На думку окремих правознавців, поява господарського товариства з одним учасником вирішила проблему українського законодавства «...стосовно природи прав приватних, індивідуальних, сімейних підприємств, яка виникла внаслідок нечіткості визначення їх організаційно-правової форми» [13, с.111].

Відповідно до ст.114 Цивільного кодексу України [14] (далі – ЦК України) та ст.3 Закону України «Про господарські товариства» [15], господарське товариство, крім повного і командитного товариств, може бути створене фізичною або юридичною однією особою, яка стає його єдиним учасником. Товариством з одним учасником може бути лише господарське товариство, що належить до об'єднання капіталів, оскільки у ньому майновий елемент є домінуючим.

З огляду на вищевикладене можна зробити висновок, що господарське товариство з одним учасником може існувати у формі акціонерного товариства, товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю обумовлено насамперед тим, що лише в цих організаційно-правових формах обмежується ризик та відповідальність за результати діяльності товариства. Форма повного товариства в даному випадку позбавлена сенсу, оскільки учасник відповідатиме за зобов'язаннями товариства усім своїм майном, як і у випадку приватної підприємницької діяльності. Тобто, при обранні цієї організаційно-правової форми втрачається головна мета заснування такого товариства – обмеження відповідальності. Існування господарського товариства з однією особою у формі командитного товариства неможливе, оскільки для цієї організаційно-правової форми необхідна обов'язкова наявність двох видів учасників (і повних товаришів, і вкладників).

Поряд з можливістю створення господарського товариства з одним учасником зако-

ном встановлено й певні обмеження. Відповідно до ч.2 ст.141 ЦК України, «Товариство з обмеженою відповідальністю не може мати єдиним учасником інше господарське товариство, учасником якого є одна особа». Це положення актуальне і для товариств з додатковою відповідальністю, оскільки відповідно до ч.4 ст.151 ЦК України до них застосовуються ті ж норми, що і до товариств з обмеженою відповідальністю [14]. Зазначена норма носить імперативний характер і на практиці здебільшого застосовується державними реєстраторами при відмові господарським товариствам з одним учасником у заснуванні нового товариства для недопущення ієрархічного розмноження.

Н.М. Гончарова відзначає, що таке обмеження встановлено з метою запобігти повному звільненню від відповідальності реальних засновників [4]. Ю.Ю. Акіменко навпаки робить висновок про недоцільність заборони створення господарського товариства, єдиним засновником якого є інше господарське товариство, що складається з однієї особи. Дослідниця, пропонує виключити з Цивільного кодексу відповідне положення [5, с.19].

Важко погодитись з цією точкою зору, адже виключення цього положення створить сприятливі умови для безперешкодного створення підпорядкованих багатоланкових конструкторів, які можуть бути використано з метою порушення прав кредиторів. У той же час проблемною є ситуація, коли господарське товариство з одним учасником було засновано господарським товариством з декількома учасниками, в якому через деякий період часу залишився лише один. Наприклад, тоді, якщо один з двох засновників вирішив вийти з товариства, а бажаючих зайняти його місце немає. З одного боку, така ситуація призводить до прямого порушення приписів ЦК України і є неприпустимою. З іншого, законом не передбачено ні варіантів правомірної поведінки суб'єкта господарювання в зазначених умовах, ні відповідальності за порушення цієї норми.

На практиці в таких випадках для державної реєстрації відповідних змін в установчих

документах учасник найчастіше вдається до залучення «формального» учасника який не матиме впливу на діяльність товариства, у зв'язку з незначною часткою корпоративних прав, наприклад, 1–2 %.

З цього стає зрозумілим, що зазначене обмеження не запобігає звільненню від відповідальності реальних засновників та водночас призводить до певних незручностей для сумлінного учасника господарських відносин, який змушений шукати лазівки в законі.

З огляду на вищевикладене для вирішення цієї проблеми доречним вбачається внести зміни до ЦК України та викласти абзац перший ч.2 ст.141 у наступній редакції:

«Товариство з обмеженою відповідальністю не може бути засноване іншим господарським товариством, учасником якого є одна особа.

Товариство з обмеженою відповідальністю не може мати єдиним учасником інше господарське товариство, єдиним учасником якого є юридична особа.

У разі набуття фізичною особою права власності на 100 % статутного капіталу господарського товариства, яке є єдиним учасником товариства з обмеженою відповідальністю, на це товариство покладається субсидіарна відповідальність за зобов'язаннями підконтрольного товариства, що виникли з дня державної реєстрації відповідних змін в установчих документах».

Розглянемо наступне обмеження для товариств з обмеженою та додатковою відповідальністю. В абзаці другому ч.2 ст.141 ЦК України зазначено, що особа може бути учасником лише одного товариства з обмеженою відповідальністю, яке має одного учасника [14].

На думку Н.М. Гончарової, це обмеження є не зрозумілим. Дослідниця вважає, що оскільки акціонерні товариства, товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю схожі, зокрема, за принципами майнової відповідальності, то принципи правового регулювання, у тому числі обсяг обмежень, встановлених законом, мають бути однаковими для всіх господарських товариств з одним учасником [4].

Наведена позиція є спірною, якщо припустити, що запровадження зазначеного обмеження було зумовлено прагненням законодавця обмежити ризики інших учасників господарських відносин. У такому випадку його скасування може привести до зловживання конструкцією товариства з одним учасником та, як наслідок, негативно вплинути на можливість притягнення єдиного учасника товариства до відповідальності. У той же час залишається невирішеним питання відповідальності особи за порушення цієї норми та участі у декількох господарських товариствах з одним учасником. Так, наприклад, Рішенням Дарницького районного суду м. Києва від 15.03.2012 р. у справі № 2-1305/12 було задоволено позов про визнання права власності на частку майнових (корпоративних) прав в порядку спадкування за законом після смерті одноосібного засновника та одночасного учасника чотирьох товариств з обмеженою відповідальністю [16]. Іншим прикладом може бути ситуація, коли один з двох засновників помер та заповів свою частку учаснику, що залишився, який, в свою чергу, вже є єдиним учасником іншого товариства з обмеженою відповідальністю.

Для вирішення цієї проблеми пропонується встановити, що особа може бути засновником лише одного товариства з обмеженою відповідальністю, яке має одного учасника. У разі набуття права власності на 100 % статутного капіталу товариства з обмеженою відповідальністю в наслідок спадкування, бажання інших учасників припинити свою участь у цьому товаристві або іншим шляхом, особою, яка вже є єдиним учасником іншого товариства з обмеженою відповідальністю, на неї покладається субсидіарна відповідальність за зобов'язаннями цього товариства, що виникли з моменту державної реєстрації відповідних змін в установчих документах.

Наступним питанням, яке потребує уваги, є проблеми, пов'язані з виходом єдиного учасника зі складу товариства. Сучасне законодавство не містить прямої заборони виходу єдиного учасника зі складу товариства, але

наслідок такого виходу – діяльність вищого органу даного товариства, наділеного виключною компетенцією, заблокована.

Один із випадків виникнення зазначеної проблеми досліджує Ю.Ю. Акіменко. Авторка обґрунтовує доцільність закріплення неможливості для єдиного учасника вийти з товариства з обмеженою відповідальністю у випадку відсутності особи, до якої мають перейти корпоративні права у цьому товаристві [5, с.24]. Ця позиція заслуговує на увагу. Вона знаходить відображення у ч.2 ст.23 Проекту Закону «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» № 4666 від 13.05.2016 р. «Вихід учасників з товариства, внаслідок якого у товаристві не залишиться жодного учасника, не допускається» [17].

Інша проблемна ситуація виникає у випадку непередбачуваної втрати єдиного учасника, наприклад, у разі його смерті. На її невирішеність звертає увагу Т.В. Блащук. З аналізу положень Цивільного кодексу дослідниця робить висновок, що в такій ситуації юридична особа не припиняється автоматично, а продовжує існувати до того часу, поки замість учасника, що вибув, не вступають нові, або ж майно перейде до правонаступників, при цьому питання про існування юридичної особи так і залишається невирішеним [6, с.7].

Про актуальність зазначеної проблеми свідчить судова практика за останні роки. Так, у результаті аналізу судових справ, пов'язаних з виходом єдиного учасника господарського товариства у зв'язку зі смертю, було виявлено декілька актуальних проблем сьогодення.

Перша проблема виникає при бажанні спадкоємців вступити у товариство – блокується можливість вчинення будь-яких дій у зв'язку з відсутністю вищого органу, наділеного виключною компетенцією в цьому питанні. Так, наприклад, Рішенням Октябрського районного суду м. Полтави від 10.11.2014 р. у справі № 554/12467/14-ц про визнання учасником товариства, визнання права на долю в статутному капіталі товариства та зобов'язання товариства внести зміни до статуту товариства в порядку спадкування [18] та Рі-

шенням Октябрського районного суду м. Полтави від 23.11.2015 р. у справі № 554/13788/15-ц про визнання учасником товариства та визнання права на частку у статутному капіталі товариства в порядку спадкування [19] було вирішено задовольнити позовні вимоги про визнання учасником товариства та визнання права на долю в статутному капіталі товариства.

Наступна практична проблема виникає у випадку відмови спадкоємців стати учасниками товариства. Вона виявляється у відсутності механізму припинення повноважень директора господарського товариства, адже згідно роз'яснень, що містяться у п.1.9 Постанови Пленуму Вищого господарського суду України № 4 від 25.02.2016 р. «Про деякі питання практики вирішення спорів, що виникають з корпоративних правовідносин», ці відносини не є відстороненням працівника в розумінні ст.46 Кодексу законів про працю [20]. Прикладом може бути Рішення Апеляційного суду Одеської області від 29.08.2013 р. у справі № 492/35/13-ц про відмову у визнанні припиненими повноважень директора товариства з обмеженою відповідальністю [21], яким було скасовано рішення суду першої інстанції в частині розірвання трудового договору та відмовлено в позові про визнання припиненими повноважень директора товариства з обмеженою відповідальністю.

Тобто, фактично людина безстроково залишається на посаді директора, як «заручник ситуації».

Ще одна проблема, пов'язана з вищезазначеними обставинами – відсутність легітимного вищого органу не дозволяє розпочати процедуру ліквідації юридичної особи, у наслідок чого «товариство-привид» залишається у «завислому» положенні на невизначений термін.

Отже механізм управління 100 % часткою господарського товариства в період з моменту смерті (оголошення померлим чи без вісті відсутнім) єдиного учасника до моменту прийняття спадщини спадкоємцями залишається законодавчо неврегульованим. Звідси витікає,

що повноцінне функціонування товариства стає неможливим, а це призводить до порушення прав пов'язаних з ним осіб.

За таких умов питання управління часткою в разі непередбачуваної втрати єдиного учасника доречно вирішувати на етапі створення (реорганізації) господарського товариства шляхом укладення договору управління з відстрочкою виконання до настання непередбачуваних обставин та закріплення в установчих документах відповідних положень з істотними умовами такого управління. Водночас вбачається за необхідне закріпити обов'язковість вищевикладеного порядку для господарських товариств з одним учасником – фізичною особою на законодавчому рівні. Зазначений підхід сприятиме захисту інтересів як самого власника корпоративних прав та його спадкоємців, так і кредиторів юридичної особи.

Також існує можливість вирішення останнього питання шляхом узгодження відповідних положень в установчі документи господарського товариства.

В результаті проведеного дослідження стану вітчизняного законодавства щодо правового статусу господарських товариств з одним учасником пропонуються наступні основні напрями удосконалення відповідного законодавства України:

– внесення змін до абзацу першого ч.2 ст.141 ЦК України та викладення його у наступній редакції: «Товариство з обмеженою відповідальністю не може бути засноване іншим господарським товариством, учасником якого є одна особа.

Товариство з обмеженою відповідальністю не може мати єдиним учасником інше господарське товариство, єдиним учасником якого є юридична особа.

У разі набуття фізичною особою права власності на 100 % статутного капіталу господарського товариства, яке є єдиним учасником товариства з обмеженою відповідальністю, на це товариство покладається субсидіарна відповідальність за зобов'язаннями підконтрольного товариства, що виникли з дня держав-

ної реєстрації відповідних змін в установчих документах»;

– закріплення на законодавчому рівні заборони на заснування товариства з обмеженою відповідальністю для особи, які вже є єдиним учасником товариства з обмеженою відповідальністю;

– закріплення на законодавчому рівні дозволу на участь більше ніж в одному одноособовому товаристві з обмеженою відповідальністю, фізичним особам, які вже є єдиним учасником іншого товариства з обмеженою відповідальністю, з одночасним закріпленням субсидіарної відповідальності за зобов'язаннями наступного товариства, що виникли з дня державної реєстрації відповідних змін в установчих документах;

– закріплення на законодавчому рівні для господарських товариств з одним учасником – фізичною особою обов'язку узгодження в установчих документи порядку управління товариством у випадку непередбачуваної втрати учасника.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вінник О. М. Господарське товариство однієї особи (про доцільність його запровадження в Україні) / О. М. Вінник // Вісник господарського судочинства. – 2001. – № 2. – С. 147–157.

2. Борисова В. І. До проблем товариства однієї особи / В. І. Борисова // Вісник академії правових наук України. – 2001. – № 2 (29). – С. 72–81.

3. Спасибо-Фатеева І. В. Окремі аспекти поняття юридичних осіб / І. В. Спасибо-Фатеева // Підприємництво, господарство і право. – 2001. – № 8. – С. 21–24.

4. Гончарова Н. М. Господарське товариство з одним учасником – новела Цивільного кодексу України / Н. М. Гончарова [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://old.minjust.gov.ua/3816>.

5. Акіменко Ю. Ю. Особливості цивільно-правового статусу господарського товариства однієї особи (на прикладі законодавства

України та ФРН) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.03 / Ю. Ю. Акіменко ; НУ «Одеська юридична академія». – Одеса, 2011. – 32 с.

6. Блащук Т. В. Особливості правового статусу юридичної особи з одним учасником / Т. В. Блащук // Підприємництво, господарство і право. – № 12. – 2005. – С. 3–7.

7. Гук А. Органи господарських товариств з одним учасником / А. Гук // Юридичний журнал. – 2006. – № 8 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=2370>.

8. Крупка Ю. М. Особливості правового статусу товариства з одним учасником / Ю. М. Крупка, В. В. Міщук // Науковий часопис Нац. пед. ун-ту імені М. П. Драгоманова. Серія 18: Економіка і право. – 2014. – Вип. 25. – С. 183–190.

9. Буржуазное гражданское право на службе монополистического капитала / Флейшиц Е. А. – М. : Юрид.изд-во МЮ СССР, 1948. – 52 с.

10. Друга Директива Ради Європейських Співтовариств «Про узгодження гарантій, яких вимагають держави-члени від товариств у розумінні частини другої статті 58 Договору, з метою захисту інтересів учасників та третіх осіб, з огляду на створення акціонерних товариств, збереження та зміни капіталу, з метою забезпечення рівності застосування таких гарантій» : від 13.12.1976 р., № 77/91/ЄЕС [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://old.minjust.gov.ua/45877>.

11. Директива Ради Європейських Співтовариств «Щодо приватизованих підприємств з обмеженою відповідальністю з одним учасником» : від 21.12.1989 р., № 89/667/ЄЕС [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_459.

12. Наказ Державної податкової адміністрації України «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо приведення положень проектів нормативно-правових актів з питань прямого оподаткування у відповідність до законодавства Європейського Союзу та вимог положень угод ГАТТ-СОТ» : від 04.10.2004 р.,

№ 578 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/zakonodavstvo/podatkovozakonodavstvo/nakazi/arhiv-nakaziv-dpa-ukraini/nakazi-za-2004-rik/30844.html>.

13. Розвиток цивільного і трудового законодавства в Україні / Я. М. Шевченко, О. М. Молявко, А. Л. Салатко та ін. – Харків : Консум, 1999. – 272 с.

14. Цивільний кодекс України : від 16.01.2003 р., № 435–IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

15. Закон України «Про господарські товариства» : від 19.09.1991 р., № 1576–XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>.

16. Рішення Дарницького районного суду м. Києва : від 15.03.2012 р., у справі № 2-1305/12 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/29355418>.

17. Проект Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» : від 13.05.2016 р., № 4666 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=59093.

18. Рішення Октябрського районного суду м. Полтави : від 10.11.2014 р. у справі № 554/12467/14-ц [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/42803390>.

19. Рішення Октябрського районного суду м. Полтави : від 23.11.2015 р. у справі № 554/13788/15-ц [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/55036667>.

20. Постанова пленуму Вищого господарського суду України «Про деякі питання практики вирішення спорів, що виникають з корпоративних правовідносин» : від 25.02.2016 р., № 4 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v0004600-16/print1453553717888254>.

21. Рішення Апеляційного суду Одеської області : від 29.08.2013 р. у справі № 492/35/13-ц [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/33279883>.

Лехкодух І. О. Щодо правового статусу господарських товариств з одним учасником / І. О. Лехкодух // Форум права. – 2016. – № 5. – С. 123–129 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2016_5_22.pdf

Розглядаються особливості умов створення господарських товариств з одним учасником та виходу одного учасника зі складу товариства. Вносяться пропозиції щодо вдосконалення законодавства про господарські товариства.

Лехкодух І.А. О правовом статусе хозяйственных обществ с одним участником

Рассматриваются особенности условий создания хозяйственных обществ с одним участником и выхода единственного участника из состава общества. Вносятся предложения по усовершенствованию законодательства о хозяйственных обществах.

Lekhkodukh I.A. Concerning the Legal Status of One Man Company

Features of the conditions for creating business entities with a single party and a single party to secede from society made. There are the proposals to improve the legislation on economic societies.